

International Federation of Library Associations and Institutions

Alexandrijský manifest o knižniciach, Informačná spoločnosť v pohybe

© **Copyright:** International Federation of Library Associations and Institutions, 2005
Povolenie IFLA pre: Spolok slovenských knihovníkov – Slovak Librarians Association
Preklad: Ing. Silvia Stasselová, 2008
Realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

Knižnice a informačné služby prispievajú k zdravému fungovaniu celej Informačnej spoločnosti.

Umožňujú intelektuálnu slobodu zabezpečením slobodného prístupu k informáciám, myšlienkam a dielam predstavivosti na ľubovoľnom médiu a nezávisle na poli pôsobnosti.

Pomáhajú chrániť demokratické hodnoty a všeobecné občianske práva nestrane a odmietaním akejkoľvek formy cenzúry.

Jedinečným poslaním knižníc a informačných služieb je ich odozva na konkrétne otázky a potreby jednotlivcov. To dopĺňa všeobecný prenos znalostí, napríklad prostredníctvom médií a činí knižnice a informačné služby nevyhnutnými pre demokratickú a otvorenú Informačnú spoločnosť. Knižnice sú nevyhnutné pre dobre informovaných občanov a prehľadné riadenie štátu a rovnako aj základom pre e-government.

Knižnice tiež rozvíjajú spôsobilosť podporou informačnej gramotnosti a poskytovaním pomoci a zaškolovania pre efektívne využívanie informačných zdrojov, vrátane informačných a komunikačných technológií (ICT). Toto je zvlášť kritické pre podporu procesu rozvoja, nakoľko ľudské zdroje sú ústredným faktorom pre ekonomický rast. Knižnice týmto spôsobom významne prispievajú pri odhaľovaní digitálnej rôznorodosti a informačnej nerovnosti, ktorá je jej následkom. Pomáhajú realizovať Miléniové rozvojové ciele, vrátane odstraňovania chudoby. Dosiahnu oveľa viac s pomerne skromnými investíciami. Hodnota návratnosti je najmenej 4 - 6 krát vyššia ako investícia.

V nadväznosti na cieľ zabezpečiť prístup k informáciám pre všetkých ľudí, IFLA podporuje rovnováhu a dodržiavanie pravidiel v oblasti autorských práv. IFLA je tiež významne zainteresovaná v podpore viacjazyčného obsahu, kultúrnej rôznorodosti a špeciálnych potrieb miestnych obyvateľov a menšín.

IFLA, knižnice a informačné služby zdieľajú spoločnú víziu *Informačnej spoločnosti pre všetkých*, prijatej na Svetovom summite o Informačnej spoločnosti v Ženeve, v decembri 2003. Táto vízia presadzuje globálnu spoločnosť na princípoch základného práva každého jednotlivca na slobodný prístup k informáciám a slobodu vyjadrovania bez obmedzenia, a v ktorej bude každý schopný tvoriť, získavať, používať a zdieľať informácie a znalosti.

IFLA vyzýva vlády štátov, regionálne a miestne samosprávy a medzinárodné organizácie, aby:

- investovali do knižníc a informačných služieb ako do rozhodujúcich prvkov v ich stratégiách rozvoja Informačnej spoločnosti, legislatíve a rozpočtoch;
- obnovovali a rozširovali existujúce siete knižníc pre dosiahnutie čo najväčších možných výhod pre ich občanov a komunity;
- podporovali neobmedzený prístup k informáciám a slobodu prejavu;
- presadzovali otvorený prístup k informáciám a odstraňovali štrukturálne a iné bariéry k prístupu; a

- uznali význam informačnej gramotnosti a výrazne podporili stratégie pre formovanie gramotnej a kvalifikovanej populácie, ktorá sa môže rozvíjať a prospievať z globálnej Informačnej spoločnosti.
-

**Prijaté v Alexandrii, v Egypte,
v Alexandrijskej knižnici,
dňa 11. novembra 2005.**

Súvisiace dokumenty:

Glasgowská deklarácia o knižniciach, informačných službách a intelektuálnej slobode.

Manifest IFLA / UNESCO o verejných knižniciach.

Manifest IFLA / UNESCO o školských knižniciach: Školská knižnica vo výuke a vzdelávaní pre všetkých.

Manifest IFLA o Internete.

Uchovávanie nášho digitálneho dedičstva: deklarácia podpory pre Svetový Summit o Informačnej spoločnosti.

Komuniké z konferencie riaditeľov národných knižníc (CDNL), Oslo, August 2005.

Majáky Informačnej spoločnosti – Alexandrijské vyhlásenie o informačnej gramotnosti a celoživotnom vzdelávaní.

Kolokvium o informačnej gramotnosti a celoživotnom vzdelávaní na najvyššej úrovni, Alexandrijská knižnica, 6. – 9. november 2005.

Vyhlásenie IFLA o otvorenom prístupe k vedeckej literatúre a vedeckej dokumentácii.

Niekoľko ďalších faktov

Na celom svete je:

- viac ako pol milióna knižničných obslužných miest,
- 15.000 km knižničných regálov,
- viac ako pol milióna internetových miest v knižniciach,
- 1.5 miliárd výpožičiek ročne,
- a 2.5 miliardy registrovaných používateľov knižníc.

Tvrdenie, že knižnice vrátia investíciu najmenej 4 - 6 krát, je dokázané početnými štúdiami.

Vid' napríklad:

Svanhild Aabø. Hodnota verejných knižníc.
Príspevok prezentovaný na Svetovom knihovníckom a informačnom kongrese
v Oslo, August 2005.
<http://www.ifla.org/IV/ifla71/papers/119e-Aabo.pdf>

Meranie našej hodnoty.
British Library 2003.
<http://www.bl.uk/pdf/measuring.pdf>

José-Marie Griffith & Donald King. Návratnosť platcov daní pri investovaní do
verejných knižníc na Floride
September 2004.
<http://dlis.dos.state.fl.us/bld/roi/publications.cfm>

Daniel D. Barron a kol.
Ekonomický vplyv verejných knižníc v Južnej Karolíne, 2005
<http://www.libsci.sc.edu/SCEIS/home.htm>

Ústredie IFLA
Haag, Holandsko